

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

15 iulie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Constantin Alerguș, Ion Guzun, Iurie Bejenaru, Liliana Catan,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de inculpații Sorbalo Alexei și Prodan Valeriu, împotriva sentinței Judecătorei Ocnîța din 21 mai 2012 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 aprilie 2014, în cauza penală în privința lui

Sorbalo Alexei Alexandr,

născut la 09 martie 1959, originar și domiciliat în s. Tîrnova, r-nul Dondușeni.

și

Prodan Valeriu Valeriu.

născut la 19 decembrie 1966, originar și domiciliat în s. Țaul, r-nul Dondușeni

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 23 mai 2011 – pînă la 21 mai 2012
(instanța de fond);
2. de la 27 iunie 2012 – pînă la 19 decembrie 2012;
de la 05 iulie 2013 – pînă la 04 aprilie 2014
(instanța de apel);
3. de la 28 martie 2013 – pînă la 11 iunie 2013;
de la 20 mai 2014 – pînă la 15 iulie 2014
(instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Ocnîța din 21 mai 2012, Prodan Valeriu și Sorbalo Alexei au fost condamnați în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 5 ani închisoare, fiecare și amendă în mărime de 2000 unități convenționale echivalentul a 40 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele vamale pe un termen de 5 ani, fiecare.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost

suspendată condiționat pe un termen de probă de 5 ani, fiecare.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Prodan Valeriu, fiind angajat în serviciu prin ordinul nr.109 din 11 noiembrie 1996 în calitate de inspector superior al Grupului Special de Supraveghere și Escortă, ulterior inspector al Biroului Vamal Briceni, fiind persoană cu funcție de răspundere, la data de 11 noiembrie 2010, exercitând obligațiile sale de serviciu în cadrul postului vamal Otaci-Moghiliov-Podolsk, și urmărind scopul primirii prin extorcare a mijloacelor bănești ce nu i se cuvin, pentru facilitarea introducerii bunurilor pe teritoriul R. Moldova din Ucraina și anume a produselor din carne „mezeluri” și „drujbe”, încalcând sarcinile de bază și atribuțiile sale de serviciu reglementate de capitolul II din Fișa Postului „Atribuții de serviciu” pct. 1, prin care inspectorul „asigură controlul vamal și vămuirea mărfurilor și mijloacelor de transport trecute peste frontiera vamală de către persoane fizice și juridice, precum și a încasării corecte a drepturilor de import-export, stabilite de legislația în vigoare. Efectuează controlul fizic al mărfurilor și mijloacelor de transport trecute peste frontieră, inclusiv cu efectuarea controlului primar sanitar-veterinar și cel fitosanitar, întocmește procesul-verbal și asigură colectarea altor probe, necesare constatării unei contravenții vamale, administrative sau a unei infracțiuni penale depistate în procesul de exercitare a atribuțiilor de serviciu, cu transmiterea acestora către subdiviziunea abilitată a biroului vamal; efectuează controlul vamal al bunurilor, mărfurilor și mijloacelor de transport trecute peste frontiera vamală a R. Moldova, precum și a documentelor vamale, comerciale și de transport care însoțesc acestea”, a pretins și a primit bani de la Bușovschi Roman în sumă de 40 dolari și 200 lei, și respectiv, 1000 lei sub formă de mită, care prin intermediul lui Calin Victor și Oboroaca Nicolae a introdus pe teritoriul R. Moldova la 11 noiembrie 2010 - 50 kg mezeluri, și respectiv, la 15 noiembrie 2010 - 10 ferestraie cu lanț.

Sorbalo Alexei, fiind angajat în serviciu prin ordinul nr. 188-c din 14 martie 2002 în calitate de inspector al Biroului Vamal Ocnița, fiind persoană cu funcție de răspundere, la data de 01 decembrie 2010, 05 decembrie 2010 și 09 decembrie 2010, fiind în exercitarea obligațiilor sale de serviciu în cadrul postului vamal Otaci-Moghiliov-Podolsk, și urmărind

scopul primirii prin extorcare a mijloacelor bănești ce nu i se cuvin, pentru facilitarea introducerii bunurilor pe teritoriul R. Moldova din Ucraina și anume a produselor din carne „mezeluri”, încălcând sarcinile de bază și atribuțiile sale de serviciu reglementate de capitolul II din Fișa Postului „Atribuții de serviciu” pct. I, prin care inspectorul „asigură controlul vamal și vămuirea mărfurilor și mijloacelor de transport trecute peste frontiera vamală de către persoane fizice și juridice, precum și a încasării corecte a drepturilor de import-export, stabilite de legislația în vigoare. Efectuează controlul fizic al mărfurilor și mijloacelor de transport trecute peste frontieră, inclusiv cu efectuarea controlului primar sanitar-veterinar și cel fitosanitar, întocmește procesul-verbal și asigură colectarea altor probe, necesare constatării unei contravenții vamale, administrative sau a unei infracțiuni penale depistate în procesul de exercitare a atribuțiilor de serviciu, cu transmiterea acestora către subdiviziunea abilitată a biroului vamal; efectuează controlul vamal al bunurilor, mărfurilor și mijloacelor de transport trecute peste frontiera vamală a R. Moldova, precum și a documentelor vamale, comerciale și de transport care însoțesc acestea”, a pretins și a primit bani în sumă de 500 lei, 400 lei, și respectiv, 1000 lei sub formă de mită de la Bușovschii Roman, care prin intermediul lui Calin Victor a introdus pe teritoriul R. Moldova la 01 decembrie 2010 - 50 kg mezeluri, la 05 decembrie 2010 - 30 kg mezeluri, și respectiv, la 09 decembrie 2010 - 50 kg mezeluri.

Ulterior, la 05 decembrie 2010, Bușovschii Roman i-a dat comandă lui Sorbalo Alexei să-i procure din magazinul „Duty Free”, amplasat pe teritoriul postului vamal - 35 sticle de vodcă „Nemirof” cu volumul unei sticle de 1 litru, cu costul a câte 3 Euro sticla, după care, a doua zi întâlnindu-se în s.Țaul, r-nul Dondușeni, ultimul i-a transmis sticlele de vodcă lui Bușovschii Roman, care i-a achitat a câte 10 lei pentru fiecare sticlă și 200 lei, care era datoria pentru facilitarea introducerii bunurilor pe teritoriul R. Moldova din Ucraina din data de 05 decembrie 2010, și respectiv, la 09 decembrie 2010, la fel, i-a dat comandă să-i procure din același magazin, vodcă „Nemirof”, pentru ce i-a achitat suma de 150 Euro.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată cu apel au atacat-o procurorul și inculpații Prodan Valeriu și Sorbalo Alexei, care au solicitat:

- acuzatorul de stat, casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați în baza art.324 alin.(2) lit. c) Cod penal, la câte 7 ani închisoare, cu amendă în mărime de 2000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele vamale pe un termen de 5 ani, fiecare.

În argumentarea soluției solicitate procurorul a invocat că, instanța de fond la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de prevederile art.61 și 75 Cod penal și incorect a aplicat față de inculpați prevederile art.90 Cod penal, deoarece în speță lipsesc careva circumstanțe atenuante, care ar fi permis instanței de a aplica în privința acestora, prevederile normei date;

- inculpații, casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, deoarece prima instanță nu a luat în considerație că în cadrul urmăririi penale au fost admise încălcări de procedură ce duc la nulitatea actelor date, și anume pînă a fi pornită urmărirea penală, în perioada de 01 decembrie 2010 – 01 martie 2011 au avut loc acțiuni procesuale efectuate fără autorizarea de către judecătorul de instrucție, iar acțiunile procesuale efectuate după 01 martie 2011, s-au efectuat cu încălcarea competenței după materie, fiindcă infracțiunea prevăzută de art.324 Cod penal, potrivit art.269 Cod de procedură penală, ține de competența CCCEC, iar în cauză lipsește ordonanța privind declinarea competenței, cauzele penale neîntemeiat au fost conexe, considerîndu-se că pe ambele cazuri se bănuiește una și aceeași persoană, precum și lipsește obiectul infracțiunii, banii marcați, fiindcă prin ordonanța din 11.03.2011 aceștia au fost restituiți martorului R.Bușovschi.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 decembrie 2012, apelul acuzatorului de stat a fost respins ca nefondat, și admise apelurile inculpaților Sorbalo A. și Prodan V., casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care procesul penal în privința lui Sorbalo Alexei și Prodan Valeriu în baza art.324 alin.(2) lit. c) Cod penal, a fost încetat din motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale sau tragerea la răspundere penală.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, în urma verificării probelor administrate, a ajuns la concluzia de încetare a procesului penal, din motiv că sînt prezente circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale sau tragerea la răspundere penală, și anume urmărirea penală în privința inculpatului A.Sorbalo a fost efectuată cu încălcarea prevederilor art.279 alin.(1) Cod de procedură penală, deoarece pînă a fi pornită urmărirea penală, cu excepția acțiunilor prevăzute în art.118 și 130 Cod de procedură penală, organul de urmărire penală a efectuat un șir de acțiuni fără autorizarea judecătorului de instrucție, nefiind legalizate în termenul prevăzut de art.301 Cod de procedură penală, iar ordonanța procurorului din 01.04.2011 prin care s-a dispus conexarea cauzei penale nr.2010268021 pornită în privința lui V. Prodan cu cauza penală nr.2011268003 pornită în privința lui A. Sorbalo pe motiv că în ambele cauze se bănuiesc unele și aceleași persoane, prezintă un act eronat, fiind urmărit scopul legalizării acțiunilor de urmărire penală în privința ultimului, efectuate pînă la pornirea urmăririi penale.

Totodată, Colegiul penal a conchis că în procesul urmăririi penale, au fost încălcate prevederile legale privind competența după materie, deoarece prin ordonanța procurorului în Procuratura r-lui Ocnița, I. Rusnac, din 01 martie 2011 a fost pornită urmărirea penală în cauza lui A. Sorbalo în baza art.324 alin.(2) lit. c) Cod penal, iar prin ordonanța din 01 aprilie 2011 a aceluiași procuror s-a dispus conexarea cauzelor penale în privința lui V. Prodan și A. Sorbalo, cu atribuirea nr.2010268021, astfel ambele ordonanțe au fost emise fără a fi verificată competența, pe cînd, conform prevederilor art.269 alin.(1) Cod de procedură penală, infracțiunile incriminate lui V. Prodan și A. Sorbalo țin de competența Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (ulterior CNA - Centrului Național Anticorupție).

În consecință Colegiul penal a conchis că la efectuarea urmăririi penale în cauza respectivă a fost încălcată competența după materie, Procurorul r-lui Ocnița nefiind competent să efectueze urmărirea penală, acest drept prin lege fiindu-i atribuit Procuraturii Anticorupție.

Prin urmare, instanța a concluzionat că, în conformitate cu prevederile art.251 alin.(2) Cod de procedură penală, încălcarea

prevederilor legale referitoare la competența după materie sau după calitatea persoanei, atrage nulitatea actului procedural și impune soluția de încetare a procesului penal în conformitate cu art.391 alin.(1) pct.6) Cod procedură penală, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel cu recurs ordinar a contestat-o procurorul care, a solicitat casarea acesteia cu menținerea sentinței, pe motiv că infracțiunea comisă de inculpați a fost depistată și documentată de către colaboratorii secției nr.3 a DIF a MAI pe teritoriul r-lui Ocnița, iar acțiunile procesuale inițiale au fost autorizate de judecătorul de instrucție. Cauza penală nr.2011268003 în privința lui A.Sorbalo a fost pornită la 01 martie 2011 de către procurorul I.Rusnac în baza raportului de autosesizare a acestuia, când a fost stabilită comiterea de către inculpat a acțiunilor de corupere pasivă; instanța nu a ținut seama că transmiterea sumelor bănești extorcate de către V.Prodan și A.Sorbalo au fost efectuate de aceleași persoane, care au fost audiați în cadrul cauzei penale pornite anterior, din care motiv, cauzele au fost conexe, prin urmare nu a fost necesar de a fi emisă o ordonanță de verificare a competenței, fiindcă deja exista ordonanța emisă de procurorul r-lui Ocnița la 11 noiembrie 2010, prin care procurorul teritorial a stabilit competența și a dispus efectuarea urmăririi penale de către Procuratura r-lui Ocnița.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 11 iunie 2013 a fost admis recursul procurorului, casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 decembrie 2012 și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

7. Colegiul penal a conchis că, instanța de apel, constatînd că în speță au fost încălcate regulile privind competența după materie urma să verifice care acte procedurale, ori probe, cad sub nulitate, deoarece nu toate actele cauzei penale sînt nule și nu toate probele din dosar pot fi excluse din simplu motiv că la urmărirea penală s-a încălcat normele juridice privind competența după materie.

În consecință, Colegiul penal a conchis că, instanța de apel urma să verifice și să analizeze probele conform art.100-101 Cod de procedură penală și, stabilind că în cauză a avut loc încălcarea competenței materiale,

să argumenteze care probe urmează a fi excluse ca fiind nule din proces fiind viciate la faza urmăririi penale, reieșind din circumstanțele concrete ale cauzei.

Astfel, instanța de recurs a menționat că, în dependență de caz, instanța de apel era în drept să se pronunțe cu o soluție, de condamnare ori de achitare, dar nu de încetare a procedurii penale în temeiul art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, din motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale sau tragerea la răspundere penală.

În consecință, Colegiul penal a concluzionat că soluția instanței de apel de încetare a procesului penal în privința inculpaților, pe motiv că a fost încălcată competența după materie, este prematură, de vreme ce nu a fost verificată fiecare probă prin prisma art.100-101 Cod de procedură penală.

8. Rejudecînd cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 aprilie 2014, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de acuzatorul de stat și inculpații Sorbalo Alexei și Prodan Valeriu cu menținerea sentinței instanței de fond.

9. În argumentarea soluției sale, Colegiul penal a reținut că, instanța de fond la adoptarea sentinței a respectat prevederile art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă fiind apreciată din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității lor, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al coroborării, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept și, astfel, ajungînd la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii incriminate.

Instanța a conchis că, prima instanță corect a reținut ca probe ce confirmă vinovăția inculpaților și anume:- declarațiile martorilor Calin Victor, Bușovschi Roman, precum și actele cauzei: - procesul – verbal de cercetare la fața locului din 09.12.2010; - raportul de expertiză nr. 3342 din 29.12.2010; - informația parvenită de la Serviciul grăniceri; - Copia graficului de serviciu al efectivului Biroului vamal pentru luna noiembrie 2010; - decizia privind controlul transiterii banilor și tabelul foto din 11.11.2010 și din 15.11.2010; - conținutul reproducerii înscrierii comunicărilor înregistrate din 15.11.2010; - procesul –verbal de cercetare la

fața locului din 16.11.2010; - decizia privind controlul transmiterii banilor și tabelul foto din 01.12.2010; - conținutul reproducerii înscrierii comunicărilor înregistrate din 01.12.2010; decizia privind controlul transmiterii banilor și tabelul foto din 06.12.2010; - conținutul reproducerii înscrierii comunicărilor înregistrate din 06.12.2010; decizia privind controlul transmiterii banilor și tabelul foto din 09.12.2010; - conținutul reproducerii înscrierii comunicărilor înregistrate din 09.12.2010; - ordonanța de recunoaștere în calitate de corp delict și anexare la materialele cauzei din 09.12.2010; - fișa de post.

La fel instanța de apel a conchis că, argumentele invocate de partea apărării nu constituie temei pentru achitarea inculpaților. Totodată Colegiul penal a statuat că instanța de fond corect a apreciat critic argumentele invocate de inculpați precum că ei nu au comis infracțiunea incriminată deoarece aceste declarații se combat prin totalitatea probelor cercetate în instanța de judecată și în opinia instanței de apel urmăresc scopul evitării răspunderii penale pentru faptele comise.

10. Împotriva deciziei instanței de apel, au declarat recursuri ordinare inculpații Sorbalo Alexei și Prodan Valeriu, au solicitat:

- inculpatul Prodan Valeriu, invocând temeiurile de drept prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6) și 8) Cod de procedură penală, casarea deciziei contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, argumentând că urmărirea penală a fost efectuată cu încălcarea competenței după materie deoarece urmărirea penală în baza art. 324 Cod penal ține de competența Procuraturii Anticorupție. Dreptul de-a schimba competența după materie îi revine doar Procurorului General și adjuncților lui, prin ordonanță motivată.

La fel instanțele ierarhic inferioare au dat o apreciere unilaterală probelor, iar hotărârile de condamnare au fost bazate doar pe declarațiile martorului Bușovschi R. care începând cu 14.08.2010 s-a aflat sub influența organului de urmărire penală, iar din declarațiile martorilor Calin V. și Oboroc N. rezultă că aceștia cunosc despre transmiterea banilor doar din cuvintele lui Bușovschi R.;

- inculpatul Sorbalo Alexei, invocând temeiurile de drept prevăzute la art.427 alin.(1) pct.6) și 8) Cod de procedură penală, deciziei contestate, cu

pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

În argumentarea soluției solicitate recurentul a invocat următoarele:

- începînd cu 01.12.2010 pînă la 01.03.2011 în privința sa au fost efectuate un șir de acțiuni procesual penale ilegale fără a fi pornită urmărirea penală, fără autorizarea și legalizarea judecătorească;

- acțiunile procesual penale efectuate după data de 01 martie 2011 sunt ilegale deoarece au fost efectuate de un organ neîmputernicit;

- ordonanța din 01 martie 2011 de conexare a cauzelor penale pornită în privința lui Prodan V. și a lui Sorbalo A., a fost emisă cu scopul de a camufla acțiunile de urmărire penală ilegale. În argumentarea ordonanței de conexare s-a invocat că în ambele cazuri este bănuită una și aceeași persoană, însă de facto în ambele cauze una și aceeași persoană este doar martorul Bușovschi R., care nu este persoană bănuită;

- instanțele ierarhic inferioare greșit au conchis că probele și acțiunile procesual penale efectuate de organele de anchetă și procuratură, fără pornirea urmăririi penale, autorizare și legalizare a judecătorului de instrucție, competență după materie, conexarea ilegală a cauzelor penale – sunt acțiuni legale în strictă conformitate cu cerințele legii.

11. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate de către inculpați, solicitînd respingerea acestora ca inadmisibile, deoarece decizia instanței de apel este una corectă.

12. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul inculpatului Prodan Valeriu urmează a fi respins, iar cel al inculpatului Sorbalo Alexei admis, din următoarele considerente.

12.1. Cu referire la recursul inculpatului Prodan Valeriu:

Conform art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a i se agrava situația.

Drept temei pentru declararea recursului ordinar, inculpatul Prodan

Valeriu a invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, din care rezultă că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Colegiul constată că nici unul din temeiurile, la care se referă autorul recursului, nu este aplicabil din punctul de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Instanța de apel, examinând apelul inculpatului Prodan Valeriu, a supus unei cercetări suplimentare și minuțioase toate probele administrate la dosar, inclusiv a audiat suplimentar martorii Calin Victor și Bușovschi Roman, a verificat și cercetat actele cauzei, care, fiind coroborate cu înscrisurile anexate la dosar și cu celelalte probe, au permis instanței de apel de a conchide că vina inculpatului Prodan Valeriu în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 324 alin. (2) lit. b) Cod penal, este dovedită.

Fiind în prezența împrejurărilor, conform cărora probele administrate la dosar și anume: *declarațiile martorilor Calin V., Bușovschi R., precum și actele cauzei: - informația parvenită de la Serviciul Grănicer al R. Moldova din care rezultă că Calin Victor la 11.11.2010, 01.12.2010, 05.12.2010 și la 09.12.2010 de mai multe ori a trecut frontiera prin punctul de trecere Otaci-Moghiliov-Podolsk ca pieton, iar Oboroc Nicolaie a traversat frontiera la data de 15.11.2012 de două ori, prin același punctul de trecere ca pieton (f.d. 122-125, vol. I); - graficul de serviciu al efectivului biroului vamal Briceni pe luna noiembrie 2010, din care rezultă că Prodan V. a fost antrenat în serviciu la postul vamal Otaci-Moghiliov-Podolsk la data de 03,07,11,19,23 și 27 noiembrie 2010 (f.d.10-11, vol. I); - deciziile din 11.11.2010 și din 15.11.2010 prin care s-a decis transmiterea de către cet. Bușovschii R. către persoana pe nume Valeriu a sumelor de bani estorcați și tabelul foto (f.d.12-16, 20-23 vol. I); - reproducerea în scris a comunicărilor înregistrate prin care s-a constatat că pentru facilitarea introducerii pe teritoriul R.. Moldova a din Ucraina a unor bunuri Prodan V. a pretins o sumă de bani de la Bușovschi R. (f.d.26-27, vol. I); - procesul – verbal de cercetare la fața locului din 16.11.2010 prin care au fost examinate 5 cutii din carton în care se aflau câte 2 pile de*

model „Ural”, care au fost introduse prin punctul de trecere Otaci-Moghiliov-Podolsk fără a fi achitate taxele vamale de Buşovschi R. la data de 15.11.2010 prin intermediul lui Oboroca Nicolae, (f.d.28, vol. I); - *ordonanța din 09.12.2010 de recunoaștere în calitate de corpuri delictive și de anexare la materialele cauzei a 6 CD-uri* (f.d.66, vol. I); - *fișa postului* în care sunt indicate atribuțiile de serviciu și sarcinile de bază ale inspectorului superior (f.d.107-108, vol. I), confirmă cu certitudine faptul că Prodan V. fiind persoană cu funcție de răspundere a estorcat și a primit mijloace bănești ce nu i se cuvin de la Buşovschi R., pentru facilitarea introducerii pe teritoriul R.Moldova a produselor din carne „mezeluri” și „drujbe”, încălcând sarcinile de bază și atribuțiile sale de serviciu.

Astfel, Colegiul penal consideră că aceste constatări au permis instanței de apel să conchidă asupra legalității și temeiniciei concluziei primei instanțe, corect fiind menținută sentința, prin care Prodan Valeriu a fost condamnat în baza art. 324 alin.(2) lit. c) Cod penal.

Argumentele recurentului, precum că probele administrate au fost apreciate incorect și unilateral, în opinia Colegiului, sînt neîntemeiate. Instanța ierarhic inferioară, reieșind din prevederile legale nominalizate, a dat o apreciere corectă declarațiilor martorilor, precum și celorlalte probe, care au fost analizate în ansamblu, în mod obiectiv.

La fel, instanța de recurs consideră neîntemeiate argumentele inculpatului, precum că urmărirea penală a fost efectuată cu încălcarea competenței după materie, din următoarele considerente.

Prin ordonanța organului de urmărire penală al Procuraturii Ocnița din 11 noiembrie 2010, s-a dispus începerea urmăririi penale în baza art.324 alin.(2) lit. a), c) Cod penal.

Potrivit prevederilor art. 271 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut de art. 262 este obligat să-și verifice competența, iar în cazul în care organul de urmărire penală constată că nu este competent de a efectua urmărirea penală, cauza urmează a fi transmisă procurorului, care exercită urmărirea penală.

Totodată potrivit alin. (3) al aceluiași articol, chestiunile legate de conflictul de competență se soluționează de procurorul care exercită

controlul asupra urmăririi penale sau, după caz, de procurorul ierarhic superior.

Potrivit prevederilor art. 52 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, procurorul pornește urmărirea penală și ordonă efectuarea urmăririi penale organelor corespunzătoare de urmărire penală.

Prin sintagma *procuror ierarhic superior* în sensul art. 6 pct. 37¹ Cod de procedură penală, se are în vedere **procurorul teritorial**, procurorul specializat și adjuncții lor, procurorul mun. Chișinău și cel al Găgăuziei, precum și adjuncții lor, șefii de subdiviziuni ale Procuraturii Generale responsabili de urmărirea penală și adjuncții lor, Prim adjunctul și adjuncții Procurorului General, Procurorul General.

În speță, conform prevederilor art. 31 din Legea cu privire la Procuratură nr.294 – XVI din 25 decembrie 2008 cu modificările ulterioare, procurorii teritoriali se consideră ierarhic superiori față de procurorii procuraturii raionale.

Prin ordonanța procurorului r-lui Ocnița din 11 noiembrie 2010 s-a dispus transmiterea cauzei penale nr. 2008268021 pentru exercitarea urmăririi penale procurorului, adjunct al procurorului raionului Ocnița, Gurițanu Ghenadie.

Astfel, instanța de recurs constată, că la efectuarea urmăririi penale în cauza penală nr. 2008268021, nu a fost încălcată competența după materie, dat fiind faptul că prin ordonanța procurorului ierarhic superior din 11 noiembrie 2010 (f.d.9, vol. I), care în cazul dat este Procurorul r-lui Ocnița M. Vinogradov, corect s-a dispus efectuarea urmăririi penale de către procurorul, adjunct al procurorului raionului Ocnița, Gurițanu Ghenadie.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că ordonanța din 11 noiembrie 2010 nu a fost contestată atât de inculpatul Prodan Valeriu, cât și de avocatul acestuia în modul și termenul prevăzut de lege.

Totodată, Colegiul penal atestă că decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului declarat de inculpatul Prodan Valeriu și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea acestuia, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Prin urmare, argumentele inculpatului Prodan V., precum că acesta

nu a comis infracțiunea pentru care a fost condamnat, sunt neîntemeiate și contravin materialelor din dosar, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat urmează a fi apreciată drept o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, inculpatul urmărind scopul de a se eschiva de la răspunderea penală.

Colegiul penal lărgit constată că acțiunilor inculpatului Prodan V. li s-a dat o apreciere și încadrare juridică corectă, iar măsura de pedeapsă acestuia i s-a stabilit cu respectarea prevederilor art. 61, 75 Cod penal, ținându-se seama de gradul prejudiciabil al faptei comise, de persoana celui vinovat, de toate circumstanțele cauzei, care agravează ori atenuază răspunderea, fiindu-i numită o pedeapsă în limitele sancțiunii normei penale în baza căreia a fost declarat vinovat, astfel temeuri de a interveni în hotărîrea judecătorească în această parte la fel nu s-au stabilit.

Astfel, Colegiul conchide că temeii legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de inculpatul Prodan Valeriu nu există și, potrivit legii, se impune respingerea lui ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate în această parte.

12.2. Cu referire la recursul inculpatului Sorbalo Alexei:

Drept temeii pentru recurs inculpatul Sorbalo A. a invocat art. 427 alin.(1) pct.6) și 8) Cod de procedură penală, conform căruia, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiturile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În conformitate cu prevederile art.436 alin.(1) Cod de procedură penală, procedura de rejudecare a cauzei, după casarea hotărîrii în recurs, se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei.

Conform alin. (2) al aceluiași articol, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului ordinar.

Aceste prevederi obligatorii ale legii procesuale penale nu au fost respectate la rejudecarea cauzei.

Astfel, prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 11 iunie 2013, s-a dispus rejudecarea cauzei de către instanța de apel fiind semnalizate două momente: instanța de apel constatînd că în speță au fost încălcate regulile privind competența după materie nu a verificat care acte procedurale, ori probe urmează a fi excluse ca fiind nule din proces fiind viciate la faza urmăririi penale, și nu a verificat fiecare probă prin prisma art. 100-101 Cod de procedură penală.

La rejudecarea cauzei de către instanța de apel a rămas aceeași faptă care a existat la soluționarea recursului, însă necătînd la cele menționate s-a adoptat o soluție de menținere a sentinței, prin care Sorbalo Alexei a fost condamnat în baza art. 324 alin. (2) lit. c) Cod penal, iar instanța și-a argumentat soluția printr-o frază de ordin general „*încălcarea competenței numai în privința organului de urmărire penală nu constituie temei pentru achitarea inculpaților*” (f.d.188, vol. II).

Procedînd în asemenea mod, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, ceea ce constituie temei pentru recurs prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că instanța de apel la examinarea cauzei nu a îndeplinit indicațiile instanței de recurs cu privire la verificarea competenței conform art. 269 Cod de procedură penală, și nu a verificat probele care au fost puse la baza învinuirii înaintate lui Sorbalo Alexei, precum și nu a argumentat care probe urmează a fi excluse ca fiind nule din proces, fiind viciate la faza urmăririi penale.

Potrivit apelului declarat de către inculpatul Sorbalo Alexei (f.d.293-296, vol. II), criticîndu-se legalitatea și temeinicia sentinței se invocă următoarele motive:

„- acțiunile procesual penale începînd cu 01.12.2010 pînă la 01.03.2011 au fost efectuate fără a fi pornită urmărirea penală în privința lui Sorbalo Alexei;

- acțiunile procesual penale efectuate după data de 01.03.2011 adică după începerea urmăririi penale în privința lui Sorbalo A. au fost efectuate cu încălcarea competenței după materie, fiindcă infracțiunea prevăzută de art. de art. 324 Cod penal, ține de competența CCCEC, în speță lipsind ordonanța privind declinarea competenței;

- cauzele penale nr. 2010268021 și nr. 2011268003 neîntemeiat au fost conexate;

- lipsa obiectului infracțiunii și anume banii marcați, deoarece aceștia prin ordonanța din 11.03.2013 au fost restituiți martorului R. Bușovschi.”

Anume asupra acestor motive invocate în apel de inculpatul Sorbalo Alexei, instanța de apel nu s-a pronunțat, sau s-a pronunțat arbitrar, fără argumentarea cuvenită.

Astfel, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că judecând apelul instanța de apel nu se poate limita doar la redarea de la persoana a treia a circumstanțelor și împrejurărilor cauzei constatate de prima instanță, ci urmează să examineze și să supună verificării toate probele și argumentele aduse de apelanți, respectând prevederile legale enunțate anterior.

Prin urmare, Colegiul penal analizând textul deciziei contestate conchide că decizia instanței de apel suferă de insuficiență în partea motivării soluției, iar probele administrate în cauză nu au fost apreciate obiectiv în strictă conformitate cu prevederile art. 93-95 Cod de procedură penală, precum și instanța nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apel de inculpatul Sorbalo A.

Instanța de recurs conchide că temeiul prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, invocate de recurent, persistă în cauză.

Totodată, instanța de apel rejudecând cauza, n-a respectat prevederile art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, care sînt obligatorii pentru instanța ce rejudecă cauza, prin urmare aceasta n-a îndeplinit indicațiile instanței de recurs și, astfel, în această ordine de idei, recursul inculpatului Sorbalo Alexei urmează a fi admis.

Încălcăările enunțate determină, incontestabil, Colegiul să concluzioneze asupra necesității de a casa parțial decizia instanței de apel în partea condamnării lui Sorbalo Alexei cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, unde instanța de apel, urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să țină seama de cele expuse în prezenta decizie, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă tuturor probelor administrate, avînd în vedere prevederile art.93, 95, 101 Cod de procedură penală, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, iar în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărîre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

13. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de inculpatul Prodan Valeriu Valeriu.

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Sorbalo Alexei, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 aprilie 2014, în partea condamnării lui *Sorbalo Alexei Alexandr*, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată în partea supusă rejudecării, în rest, este irevocabilă, publicată la 12 august 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Constantin Alerguș

Ion Guzun

Iurie Bejenaru

Liliana Catan